

Dominuje Gašpar a Čulen. Nutno útočiť na Gašpara jako na muže bez mravních kvalit a říci, že protičeské akce vyvolávají odplatu nejen věrných Slováků, ale i Spojenců. Všichni doporučují ihned bombardování Dubnice a Považské Bystrice. Po bombardování Mach nařídil 28. června zatýkání nejbližších příbuzných slovenských emigrantů, známých v Londýně. Dne 30. června byli zatčeni: manželka Pauliniho, bratr Ilja se ženou, bratr Platon, dále manželka ministra Lichnera a jeho bratr, syn poslance Bečky. Mají být dále zatčeni Viestovci a bratr Clementise. Bude-li zatčena Flora, bude s ní udrženo spojení.

Stanici Anna dal Frey k dispozici všem skupinám: Šrobárově (jeho krycí jméno nyní je Klen nebo Manin²), sjednocené skupině Ursíny plus komunisté, plus mladí sociální demokraté, Dr. Šoltész a Dr. Horváth, Flora a Pisár. Tato skupina³ reklamuje však zvláštní vysílačku jen pro sebe. Tato skupina se sjednotila se skupinou Dr. Šrobára. Též Ursíny jedná se Šrobárem o sloučení. Komunisté dosud souhlas k osobě Šrobára nedali. Zdena dobře zasáhla. V dohodě se Zdenou Frey ho neseznámil se všemi skupinami a zprostředkuje sám styk pro něho.⁴

Zdena odevzdal Freyovi vzkaz z Londýna o možnosti vyhlášení Bratislavy za otevřené město. Věc by se dala předložit slovenské vládě přes švýcarského diplomatického zástupce a měla by úspěch. Konkretizujte podmínky.

Prosím, sdělte vždy v rozhlasě všechna hesla, jimiž skupiny žádají potvrzení příjmu zpráv.

Je třeba příznivě komentovat spolupráci s Karpatskými Ukrajinci a je nutno zavést jejich relace.

Sdělte Slovákům, zda parašutisté Pavlík, Burda, Komora jsou správní.

Šrobár žádá, aby Hodža byl využit propagačně, jinak se ho zmocní Mach.

Všechny skupiny prosí o pokyny a časové poselství pana presidenta.

SÚA Praha. b S 40-3/67-68. Fotokópia strojopisného záznamu dešifrovanej došlej depeše.

91

1944, júl 10. [Londýn.] — Depeša ministra dr. H. Ripku vyslancovi dr. J. Kopeckému v Ženeve s odkazom dr. P. Drtinu do vlasti, v ktorom sa vysvetľuje, prečo čs. rozhlas v Londýne vyzýval k rozpútaniu partizánskeho boja.

Tajné.

K Tvé 331-33.¹

1. Zpráva politicky mimořádně důležitá. Bylo by proto záhodno, aby aspoň president znal přesně informátora, jehož spíše jen tušíme. Pokus se zjistit — je-li ovšem bez nebezpečí možno — u Kaviara. Ať nám udá identifikační znaky, nemusí jmenovat.

peckému do Ženevy (porov. Kopeckého depeše zo 6. 7. 1944, dokument čís. 89). Podľa šifry Bgl možno súdiť, že zpráva bola odoslaná prostred. majora Karla — Sedláčka.

² Podľa Golianovho oznamu z 29. 7. 1944, zaslaného cez rádiostanicu Vít, krycie meno Šrobára bolo Perun a skupin na Šrobára zapojených Klen.

³ Slová „tato skupina“ sa vzťahujú na Floru a Pisára, t. j. K. Viestová a Kapinaja. Z prameňov, ktoré sme mali k dispozícii, sa nám nepodarilo históriu stanice Anna objasniť (porov. tiež poznámku k dokumentu čís. 101 z 19. a 21. 7. 1944).

⁴ Viď poznámku v zpráve Flora—Kapinaj (dokument čís. 101 z 19. a 21. 7. 1944) „Váš posol Zdenek nás obišiel“.

¹ Pod týmito číslami zaslal Kopecký do Londýna situačnú zprávu nekomunistickej odbojovej skupiny z Čiech, ktorá došla do Ženevy cez skupinu Flora.

2. Pokud jde o kritiku londýnského rozhlasu,² jsme si toho vědomi, že některé výzvy i celkový ráz rozhlasu musí budít u větší části obyvatelstva dojem, že se rozchází se skutečností a reálními možnostmi. Ovšem presidentova výzva v poselství ke Státní radě z 3. února nešla tak daleko jako tyto výzvy. Je třeba ji pozorně číst. Naproti tomu — bez ohledu na situaci doma — pan president zejména po své cestě do Moskvy považoval za nutné takto vystoupit. Vedly ho k tomu důvody i zahraniční i vnitropolitické.

a) Spojenci a zejména Rusko přinášejí nyní velké oběti společnému vítězství. Necháпали by dobře, kdyby všichni představitelé Spojených národů nežádali totéž od svého lidu. Nevidí dobře — a je těžko je o tom přesvědčovat — rozdílnost situace a podmínek pro rozpoutání partyzánského boje mezi námi a na př. Jugoslávií, Francií, Polskem nebo Řeckem. Proto bylo nutno, aby president i vláda vystoupili kategoricky a nedvojsmyslně. Nutí k tomu také zatížení, které nám na spojeneckém kontě způsobuje háchovština, protektorátní vláda a každý druh kolaborantství.

b) Na rozhlasovou propagandu toho druhu, kterou zpráva odmítá, naléhají již od začátku r. 1942 především komunisté. Dlouho jsme se tomu bránili, ale od podzimu loňského roku jsme byli nuceni z vážných politických důvodů tomuto tlaku ustoupit, i když jsme si byli vědomi, že psychologicky to není šťastné.

Kritika nejen této zprávy, ale všech ostatních, jež v poslední době z domova došly, to potvrzuje. Zdá se, že pod jejich vlivem komunisté sami začínají svoje stanovisko, když ne revidovat, tedy alespoň mírnit. Doufáme, že se nám proto podaří dostat nyní londýnské vysílání opět na základ přijatelný nám i Vám. Upozorňujeme ovšem, že Moskva byla vždy radikálnější a šla zásadně dále.

3. Použij laskavě této stručné informace pro všechny posly, které budeš mít k dispozici a na všechna místa i v Praze i v Bratislavě. Drtina.

Ripka.

AMZV Praha. Depеше odeslané, 1944, čís. 1489 (Žen. 317). Nešifrovaný záznam(?) odoslanej depeše. Strojopisný priepis.

² Šlo o kritiku rozhlasových výziev na zosilnenie protifašistického hnutia odporu — najmä sabotáže vojnovej výroby a rozvoja partizánskeho hnutia, ku ktorým bol Londýn donútený tlakom okolností. Táto kritika vychádzala najmä od nekomunistických odbojových skupín z českých krajín. Odpoveď z Londýna je veľmi príznačná a až zaráža svojou otvorenosťou.